

Кам'янець-Подільський
національний університет імені Івана Огієнка,
Інститут педагогіки НАПН України

Збірник наукових праць

**Педагогічна освіта:
теорія і практика**

Випуск 7

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ОГІСНКА
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ НАПН УКРАЇНИ

Збірник наукових праць

Педагогічна освіта:
теорія і практика

Випуск 7

м. Кам'янець-Подільський
2011

Редакційна колегія:

Байбара Т.М., кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач лабораторії початкової освіти Інституту педагогіки НАПН України;

Вашуленко М.С., дійсний член НАПН України, доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник Інституту педагогіки НАПН України;

Головко М.В., кандидат педагогічних наук, провідний науковий співробітник Інституту педагогіки НАПН України;

Дічек Н.П., доктор педагогічних наук, професор, завідувач лабораторії історії педагогіки Інституту педагогіки НАПН України;

Каньоса П.С., кандидат філологічних наук, професор, декан педагогічного факультету Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (головний редактор);

Карпалюк В.С., кандидат філологічних наук, професор, завідувач кафедри мовознавчих дисциплін Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка;

Кеба О.В., доктор філологічних наук, професор, проректор з наукової роботи Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка;

Ковет І.М., доктор фізико-математичних наук, професор, начальник науково-дослідного сектору Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка;

Мадзігон В.М., дійсний член НАПН України, доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту педагогіки НАПН України;

Миронова С.П., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і методик дошкільної та початкової освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка;

Печенюк М.А., кандидат педагогічних наук, професор, заступник декана з наукової роботи педагогічного факультету Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (відповідальний секретар);

Попова Л.Б., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і методик дошкільної та початкової освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (заступник головного редактора);

Топузов О.М., доктор педагогічних наук, професор, заступник директора Інституту педагогіки з наукової роботи НАПН України;

Урсу Н.О., доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації творів мистецтва Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Рекомендовано вченою радою Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (протокол № 4 від 31.03.2011 р.)

Рекомендовано вченою радою Інституту педагогіки НАПН України (протокол № 5 від 28.04.2011 р.)

Збірник наукових праць включено до Переліку наукових фахових видань України з педагогічних наук (Постанова Президії ВАК України від 26.05.2010р. №1-05/4)

*Серіодотечо про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
Серія КВ № 15071-3643Р "Збірник наукових праць "Педагогічна освіта:
теорія і практика" 24.04.2009р.*

*Збірник наукових праць "Педагогічна освіта: теорія і практика". — Випуск 7 —
П-24 Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2011. — 336 с.*

У науковому збірнику представлено статті сучасних досліджень у галузі вищої освіти, старшої, основної, початкової школи та дошкільця.

Для науковців, учителів, студентів.

УДК 371 (082)
ББК 74я43

© Автори статей, 2011
© Видавець ПП Зволейко Д.Г.,
оформлення, обкладинка, макет, 2011

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ПЕДАГОГІКА

<i>Байда Ю.М.</i> КРИТЕРІЇ ЯКОСТІ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ (ДОСВІД США).....	8
<i>Бахмат Н.В.</i> ПЕДАГОГІЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ЯК СКЛАДОВА ФАХОВОЇ ГОТОВНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ.....	14
<i>Берека В.Є.</i> ПОГЛЯДИ М.М.ДАРМАНСЬКОГО НА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПРОБЛЕМИ СТУПЕНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІВ ПОЧАТКОВОЇ ЛАНКИ ОСВІТИ.....	20
<i>Богдановська Л.П.</i> ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРАМНИХ ТА МЕРЕЖЕВИХ ЗАСОБІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ.....	25
<i>Брежнєва С.Б.</i> ІСТОРИКО-ПЕДАГОГІЧНА ДУМКА ПРО ГУМАНІСТИЧНИЙ ПІДХІД ДО ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ ШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	31
<i>Бургун І. В.</i> МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ КОМПЕТЕНТНОЇ ОСОБИСТОСТІ.....	35
<i>Воробйова К.Д.</i> МЕТОДИЧНЕ ПРОЕКТУВАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ СТОХАСТИКИ НА ШКІЛЬНЕ НАВЧАННЯ.....	41
<i>Гаврилюк Ж.М.</i> МЕТОДИКА РЕАЛІЗАЦІЇ КУЛЬТУРОЛОГІЧНОГО ЗМІСТУ ШКІЛЬНОГО КУРСУ ВІТЧИЗНЯНОЇ ІСТОРІЇ.....	46
<i>Гладуш В.А.</i> ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ДЕФЕКТОЛОГІВ НА ПОЧАТКУ ХХ СТ.....	51
<i>Карнаухова А.В.</i> ФІЛОСОФСЬКІ ВИМІРИ КРАСИ ЛЮДСЬКОГО ВЧИНКУ.....	58
<i>Коваленко О.В.</i> ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ ДІТЕЙ ДО НАВЧАННЯ В ШКОЛІ ЯК ПРОБЛЕМА.....	63
<i>Ковальчук Г.П.</i> ДОСВІД І УРОКИ ТРУДОВОГО ТА ПОЛІТЕХНІЧНОГО НАВЧАННЯ У ФАБРИЧНО-ЗАВОДСЬКИХ СЕМИРІЧКАХ УКРАЇНИ (1925-1934 РР.).....	67
<i>Конькова Т.І.</i> УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ДО РОБОТИ В РЕЖИМІ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	74
<i>Котова С. А.</i> СОВРЕМЕННЫЕ ПРОТИВОРЕЧИЯ СИСТЕМЫ НАЧАЛЬНОГО ШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ В РОССИИ.....	78

<i>Кучинська І.О.</i> ПРАВОВИЙ АСПЕКТ ВИХОВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОСТІ В УКРАЇНІ НА ПОЧАТКУ ХХ СТ.	80
<i>Олинець Т.В.</i> ВИХОВАННЯ КРОС-КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ МОЛОДІ	85
<i>Олійник Н. Ю.</i> МЕТОДИЧНІ УМОВИ ОРГАНІЗАЦІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	89
<i>Удина Е.Н.</i> ВОСПИТАНИЕ САМОСТОЯТЕЛЬНОСТИ КАК ФАКТОР ПОДГОТОВКИ ДЕТЕЙ К ОБУЧЕНИЮ В ШКОЛЕ	93
<i>Федорчук Е.І.</i> ЛЕКЦІЯ ЯК ЗАСІВ РЕАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТОЦЕНТРИСТСЬКОГО ПІДХОДУ ДО ВИКЛАДАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	98
<i>Філіппова Л.В.</i> ПРОБЛЕМИ ЧИТАННЯ ЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ	103
<i>Шевченко В.М.</i> ПРОБЛЕМА ВХОДЖЕННЯ ОСІВ З ПОРУШЕННЯМИ СЛУХУ В СОЦІАЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ (ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ)	107
<i>Шевченко С.М.</i> В.О.СУХОМЛИНСЬКИЙ ПРО ЗДОРОВ'Я І ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ	113
<i>Щепова Д.Р.</i> ГУМАНІЗАЦІЯ ОСВІТИ ЯК ОДИН З НАПРЯМІВ ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ СТУДЕНТІВ	117
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ	
<i>Андрієвська Г.А., Войко І.О.</i> УРОК-ВІКТОРИНА У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ТЕМИ «КАЗКА» В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ	121
<i>Бурдаківська Н.М., Галицька М.М.</i> ВИЗУАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО НА УРОКАХ РІДНОЇ МОВИ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ГРАМАТИЧНИХ КАТЕГОРІЙ ІМЕННИКА	124
<i>Гіренко І.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ	131
<i>Горіна Ж. Д.</i> ПОЛІЛІНГВАЛЬНА І ПОЛІКУЛЬТУРНА ПАРАДИГМА СУЧАСНОЇ МОВНОЇ ОСВІТНЬОЇ СИСТЕМИ	135
<i>Дулєпа І.Б.</i> ЕФЕКТИВНІ ПРИЙОМИ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНИХ НАВИЧОК В УЧНІВ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЗА ДОПОМОГОЮ КОМП'ЮТЕРА	142
<i>Карпалюк В.С.</i> ФОРМУВАННЯ ТЕКСТОТВОРЧИХ УМІНЬ В УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ...	147

<i>Козак І.І.</i> ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ ВИХОВАТЕЛЯ ДИТЯЧОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	151
<i>Козьмін В.А., Матвеева Л.В.</i> ТЕКСТ ЯК НАВЧАЛЬНА ОДИНИЦЯ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ	156
<i>Мартіна О.В.</i> ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ РІДНОЇ МОВИ	161
<i>Мелкесцева Н.В., Чисановська Л.Й.</i> ІГРОВІ ПРИЙОМИ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ФОНЕТИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	167
<i>Орехова Л.І.</i> ЛІНГВОДИДАКТИЧНА СПАДЩИНА ІВАНА ОГІСНКА.....	172
<i>Прокопенко Л.І.</i> МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ СПЕЦСЕМІНАРУ «РОЛЬ ФРАЗЕОЛОГІЇ У ПРОФЕСІЙНОМУ МОВЛЕННІ ВЧИТЕЛЯ ІСТОРІЇ» (З ДОСВІДУ ВИКЛАДАННЯ).....	177
<i>Сурова Т.І.</i> ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ НА УРОКАХ МОВИ: ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ. ...	184
<i>Третьак Н.В.</i> РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДІСЛОВА	190
РОЗДІЛ 3. МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН	
<i>Борін К.А.</i> ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНО СВДОМОЇ ОСОБИСТОСТІ В СУЧАСНИХ ЕКОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ КОНЦЕПЦІЯХ НІМЕЧЧИНИ	196
<i>Житарюк С.І.</i> ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ	199
<i>Казанішена Н.В.</i> УКРАЇНСЬКА НАРОДНА ТВОРЧИСТЬ В ЕКОЛОГІЧНОМУ ВИХОВАННІ СТУДЕНТІВ	206
<i>Кухарева О.С.</i> МОДУЛЬНА ПРОГРАМА ВИВЧЕННЯ ТЕМИ „ПОХІДНА ФУНКЦІЇ ТА ЇЇ ЗАСТОСУВАННЯ” В КУРСІ АЛГЕБРИ ТА ПОЧАТКІВ АНАЛІЗУ	212
<i>Павлюк Т.О.</i> СУЧАСНА ДИТИНА І КОМП'ЮТЕР В УМОВАХ НАСТУПНОСТІ ДОШКІЛЬНОЇ І ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	217
<i>Рудковська І.В.</i> СУЧАСНІ МОДЕЛІ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ В ШКОЛАХ НІМЕЧЧИНИ	221
<i>Семенов А.В., Персидская А.Е.</i> РОЛЬ РАЗВИТИЯ ТУРИЗМА КАК УСЛОВИЯ МЕЖКУЛЬТУРНОЙ КОММУНИКАЦИИ ТРАНСГРАНИЧЬЯ (НА ПРИМЕРЕ ЗАБАЙКАЛЬСКОГО КРАЯ)	226

РОЗДІЛ 4. МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН

<i>Алексійчук О.С.</i> ВИКОРИСТАННЯ АКТИВНИХ ФОРМ І МЕТОДІВ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ СВІТОВОЇ ХУДОЖНЬОЇ КУЛЬТУРИ	232
<i>Борисова Т.В.</i> СПЕЦИФІКА ПЕДАГОГІЧНОЇ КОРЕКЦІЇ ВПЛИВУ СУЧАСНОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ НА УЧНІВСЬКУ АУДИТОРНЮ	237
<i>Восвідко Л.М.</i> ПОЛІФУНКЦІОНАЛЬНІСТЬ СУТНОСТІ ТРАДИЦІЙ ЯК СУСПІЛЬНО- ІСТОРИЧНОГО ЯВИЩА У ФАХОВІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ	242
<i>Гончарова Е.П.</i> МУЗЫКАЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ: ФИЛОСОФСКИЕ ОРИЕНТИРЫ	247
<i>Карташова Ж.Ю.</i> ФОРМУВАННЯ МУЗИЧНО-ВИКОНАВСЬКИХ ЗНАТЬ ТА УМІНЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ	254
<i>Лабунець В.М.</i> ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ У ПРОЦЕСІ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ	259
<i>Маринін І.Г.</i> РЕГІОНАЛЬНІ МЕЛОДИКО-ІНТОНАЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ НАРОДНО-ІНСТРУМЕНТАЛЬНОЇ МУЗИКИ ПІВДЕННО-ЗАХІДНОГО ПОДІЛЛЯ (НА ПРИКЛАДІ ОРИГІНАЛЬНОГО РЕПЕРТУАРУ ТРОЇСТИХ МУЗИК ОЛЕКСІЯ БЕЦА)	265
<i>Попович А.В.</i> ФОРМУВАННЯ В МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ІНТЕРЕСУ ДО МУЗИКУВАННЯ НА ДИТЯЧИХ ІНСТРУМЕНТАХ	280
<i>Потоцька О.В.</i> ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ ДО САМОСТІЙНОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ КЛАСИЧНОЇ ФОРТЕПІАННОЇ МУЗИКИ	284
РОЗДІЛ 5. МЕТОДИКА ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ І ДОШКІЛЬНОГО ВИХОВАННЯ	
<i>Ватаманюк Г.П.</i> СИСТЕМА ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ УМІНЬ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ: ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ (НА МАТЕРІАЛІ МУЗИЧНИХ ІГОР)	291
<i>Газіна І.О.</i> МУЗИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИХОВАТЕЛЯ ТА ЇЇ РОЛЬ В УМОВАХ ДІЯЛЬНОСТІ ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	299
<i>Горох Г.В.</i> МЕТОДИКА РОБОТИ НАД УЖИВАННЯМ ПРИЙМЕННИКІВ У МОВЛЕННІ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ТА УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	303
<i>Дуткевич Т.В., Приймак С.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	306

<i>Ковалішена С.В.</i> РЕАЛІЗАЦІЯ НАСТУПНОСТІ В ЕКОЛОГІЧНОМУ ВИХОВАННІ ДОШКІЛЬНИКІВ І МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ (З ДОСВІДУ РОБОТИ СЗОШ І СТУПЕНЯ №14 КАМ'ЯНЦЯ-ПОДІЛЬСЬКОГО).....	310
<i>Мельник О.М.</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ПОВУТУ МОЛОДШИХ ПІДЛІТКІВ ШКІЛ-ІНТЕРНАТІВ	313
<i>Мисів В.М.</i> ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ПОКРАЩЕННЯ ПСИХОФІЗИЧНОГО СТАНУ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ З УРАХУВАННЯМ ЇХ РУХОВОЇ АСИМЕТРІЇ..	319
<i>Олійник О.М.</i> ПЕДАГОГІЧНІ МОЖЛИВОСТІ ТЕАТРАЛІЗОВАНИХ ІГОР У ФОРМУВАННІ ТВОРЧОЇ АКТИВНОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	324
<i>Столяренко О.Б.</i> ВПЛИВ РІЗНОВІКОВИХ ВЗАЄМИН НА ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	327
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	332

НЕ-3. Знаходження найменшого та найбільшого значення функції на проміжку (ОДЦ – вміння знаходити найбільше (найменше) значення функції на проміжку засобами похідної)

НЕ-4. Схема дослідження функції засобами похідної та побудова графіків (ОДЦ – знати схему дослідження функції засобами похідної, вміння досліджувати функції за цією схемою та будувати графіки).

Діагностичний компонент модульної програми „Похідна функції та її застосування” включає в себе систему завдань, що реалізують перевірку знань учнів на вході і виході кожного модуля, з метою прогнозування подальшого напрямку у вивченні модуля та коригування дій учня у межах модульної програми, а також всередині кожного модуля з метою оснащення учнів операційними навичками обчислення похідних функцій та вміннями розв’язувати прикладні задачі різноманітного змісту.

Таким чином, у своєму дослідженні ми пропонуємо три модульних програми („Функції, їхні властивості та графіки”, „Похідна функції та її застосування”, „Інтеграл”), будову однієї з яких ми продемонстрували, щодо вивчення початків аналізу в старшій школі, через які може бути реалізовано управління навчальним процесом у системі вивчення математики в старшій школі.

Список використаних джерел

1. Перспективні педагогічні технології в шкільній освіті: Навч. посіб./ За заг. ред. С. П. Бондар – Рівне : Тетіс, 2003. – 200 с.
2. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5 – 12 кл. Математика. / М-во освіти і науки України. – К., 2005. – 64 с.
3. Юцявичене П.А. Теория и практика модульного обучения. Каунас: Швемса, 1989. – 271 с.

The article deal with the notion of a moduler program, its structure and objectives in the context of technology of moduler training. The structure and objectives of the moduler programy of studying of derivative function are considered.

Key words: moduler training, moduler program, derivative of function, learning objectives.

УДК 372:004-053.4

Павлюк Т.О.

СУЧАСНА ДИТИНА І КОМП'ЮТЕР В УМОВАХ НАСТУПНОСТІ ДОШКІЛЬНОЇ І ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Статтю присвячено дослідженню проблеми взаємодії дитини віком 5-7 років з комп'ютером. Розглядаються питання використання персонального комп'ютера в дошкільних навчальних закладах, на уроках в початковій школі та в домашніх умовах.

Ключові слова: комп'ютер, дошкільний навчальний заклад, комп'ютерно-ігровий комплекс, дитина старшого дошкільного віку, інформаційне суспільство, комп'ютерні програми.

Сьогодні пріоритетним напрямком розвитку освіти є впровадження сучасних інформаційних технологій. Використання комп'ютерів в загальноосвітніх школах

© Павлюк Т.О., 2011

та у дошкільних навчальних закладах – звичайне явище. Це зумовило появу різних підходів до впровадження комп'ютера в практику навчання дітей старшого дошкільного віку та молодших школярів.

Використання комп'ютера в дошкільній освіті досліджували О. Кореганова, Г. Лаврентьєва; в початковій школі – Т. Бокучава, Й. Ривкінд, Є. Маргуліс, С. Тур та інші.

Сьогодні впровадження комп'ютера в педагогічний процес дошкільних навчальних закладів та початкової школи є необхідною умовою реформації системи освіти. Разом з тим неперервна інформатизація суспільства вимагає подальшого розвитку і застосування все нових форм роботи дитини 5-7 років з комп'ютером.

Метою статті є дослідження способів взаємодії дитини віком 5-7 років з комп'ютером.

Аналіз досліджень щодо впровадження інформаційних технологій в навчально-виховний процес дошкільних навчальних закладів та початкової школи свідчать про те, що їх використання має низку переваг: здійснюється контроль за навчальною діяльністю дітей; відбувається диференціація педагогічного процесу; розвиваються творчі здібності; значно підвищується зацікавленість навчальною діяльністю; підвищується пізнавальна активність дітей завдяки включенню елементів новизни.

Використання інформаційних технологій у дошкільній освіті, а згодом і в молодших класах загальноосвітньої школи головним чином спрямоване на розвиток логічного мислення дітей, розширення їхнього світогляду, розвиток творчих здібностей та активізацію пізнавальної діяльності дитини. Комплексна інформатизація сфери освіти є дієвим засобом її вдосконалення.

Комп'ютер є ефективним засобом навчання, що полегшує засвоєння знань, робить процес навчання живим і цікавим, відкриває нові можливості для забезпечення навчально-виховного процесу дошкільного навчального закладу та початкової школи наочними засобами.

Діапазон використання комп'ютера в навчально-виховному процесі дошкільних навчальних закладів охоплює тестування дітей, навчання їх роботі за ним, малювання в графічному редакторі, комп'ютерні програми і ігри та багато іншого. Комп'ютер може бути як об'єктом вивчення, так і засобом навчання.

Згідно з дослідженнями А.М. Короткова, комп'ютер у навчальному процесі виконує ряд функцій:

- слугує засобом спілкування та створення проблемних ситуацій;
- інструментом;
- джерелом інформації;
- контролює дії дитини;
- допомагає засвоїти нові способи діяльності [4, с. 9].

Комп'ютерні технології як засоби навчання нового покоління:

- не виключають застосування в навчальному процесі тих засобів навчання, які виправдали себе в освітянській практиці;
- доповнюють існуючі засоби навчання, надаючи їм нові можливості використання у навчальному процесі завдяки розширенню функцій;
- мають можливість поєднуватися в комплекси для забезпечення різних рівнів навчальної діяльності та використання у закладах освіти різних типів;
- при використанні нових інформаційних технологій навчання забезпечують суб'єктам навчання набуття навичок користувача новими інформаційними технологіями для застосування цих засобів у навчальній та майбутній професійній діяльності;
- завдяки своїй універсальності забезпечують посилення міжпредметних зв'язків, враховуючи при цьому альтернативність навчальних планів та свободу навчальної діяльності;

- формують навчальне середовище, для здійснення продуктивної навчальної діяльності;
- відповідають сучасним психолого-педагогічним, санітарно-гігієнічним та ергономічним вимогам;
- активізують навчально-пізнавальну діяльність суб'єктів навчання та розвивають їх самостійність;
- орієнтовані на сучасну технологічну базу, сучасний дизайн, є багатофункціональними та універсальними [8, 15-16].

Згідно з дослідженнями Н. П. Волкової комп'ютер використовується у навчальному процесі як:

- засіб індивідуалізації навчання (за допомогою завдань та індивідуальної роботи дитини з комп'ютером досягають значних успіхів у засвоєнні матеріалу);
- джерело інформації (через комп'ютер можна отримувати велику кількість інформації, яку педагог може використовувати в навчальному процесі, але комп'ютерна інформація не повинна замінювати підручник, книги, інші джерела знань);
- засіб оцінювання, обліку та реєстрації знань (використовуються тестові програми, комп'ютер не тільки оцінює відповіді, а й видає рекомендації щодо виправлення помилок);
- засіб творчої діяльності учня (сучасне програмне забезпечення комп'ютерів дає змогу творчо працювати дітям з текстовим, графічним та музичним редакторами);
- засіб заохочення до навчання в ігровій формі (робота на комп'ютері стимулює успішне виконання навчального завдання);
- засіб допомоги дітям з дефектами фізичного і розумового розвитку (комп'ютер є засобом комунікації дитини із зовнішнім світом. Для таких дітей розробляють спеціальні програми, які враховують особливості їх розумової діяльності, допомагають ефективному навчанню) [1, с. 308].

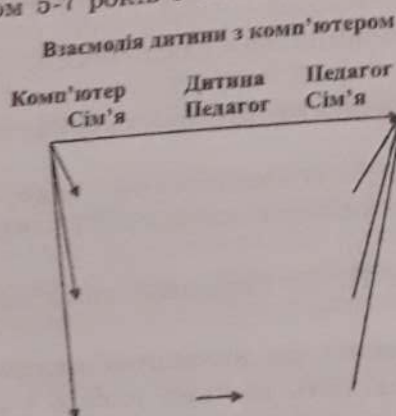
В життя дитини дошкільного віку комп'ютер входить через гру, тому в дошкільних навчальних закладах розвивальне середовище функціонує як комп'ютерно-ігровий комплекс, складовими якого є комп'ютерна зала, ігрова зала, яка обов'язково включає навчальну зону, спортивний комплекс та кімната релаксації (зона психологічного розвантаження) [5; 6].

В початковій школі вивчення комп'ютера та робота з ним проходить в рамках класно-урочної системи навчання. В навчальний процес початкової школи ще в 90-х роках ХХ століття введений новий предмет – інформатика [7].

Учні молодших класів школи мають значно ширший доступ до інформаційних технологій, так як початок інформатизації навчально-виховного процесу початкової школи був уже в 80-х роках ХХ століття, тоді як дошкільного навчального закладу значно пізніше [9]. Педагоги на уроках, окрім персональних комп'ютерів, мають змогу застосовувати мультимедійні проектори, цифрове фото та відео, аудіо апаратуру, інтерактивну дошку та ін. Не останню роль у навчанні дітей початкової школи відіграє Internet. Тоді, коли в дошкільних навчальних закладах дітей лише знайомлять з всесвітньою мережею, діти початкових класів вже мають змогу в ній попрацювати. Це є важливим моментом наступності дошкільної та початкової освіти. Адже, в дошкільному навчальному закладі діти все ж сприймають комп'ютер як нову іграшку, а вже в молодших класах він стає робочим інструментом.

Із появою персонального комп'ютера в житті дитини, її інтерес до нього постійно зростає.

Взаємодія дитини віком 5-7 років з комп'ютером здійснюється таким чином:

На думку П.О. Тесленка, одним з найбільш плідних застосувань комп'ютера у навчальному процесі є використання його як засобу управління навчальною діяльністю дітей [8, с. 74].

Для того, щоб навчання дитини з комп'ютером було ефективним, потрібно, щоб педагог мав достатній рівень володіння навичками роботи за комп'ютером. Комп'ютер для нього відкриває доступ до нетрадиційних джерел інформації, підвищує ефективність роботи, дає цілком нові можливості для творчості, дозволяє реалізувати принципово нові форми і методи навчання. Зростає інтерес до освоєння комп'ютера, напрацювання методик комп'ютерних технологій в навчанні дітей.

Робота дитини за комп'ютером допомагає педагогу краще зрозуміти бажання дитини. У своїй роботі він може застосовувати нові методи навчання, спираючись на зацікавленість дітей, яку він бачить під час роботи за комп'ютером.

Одним з найголовніших факторів правильного використання комп'ютера в навчанні дитини як старшого дошкільного віку, так і молодшого школяра є взаємодія педагогів та батьків. У більшості сімей є домашній комп'ютер і використання його в навчальних цілях для своєї дитини є просто необхідним.

В міру своєї зайнятості батьки не звертають особливої уваги на інтерес дитини до комп'ютера та здійснюють неправильний підбір комп'ютерних програм та ігор. Тому дуже важливо порадитися з педагогом щодо доцільності використання тієї чи іншої гри. Некваліфіковано підібрані батьками, без поради педагога, ігри не приносять дитині ніякої користі, адже:

- вони можуть містити сцени насильства та смерті;
- не рекомендовані для використання в віці 5-7 років;
- можуть бути поганої якості;
- мають велику протяжність ігрової діяльності, що спровокує дитину сидіти за комп'ютером протягом декількох годин;
- провокують появу комп'ютерної залежності.

Звичайно, це все негативно вплине на розвиток дитини. Щоб всього цього не трапилось, педагоги мають постійно нагадувати батькам, що комп'ютер – це не нова іграшка для дитини, а робочий інструмент. Неправильна організація роботи за комп'ютером дитини вдома може викликати проблеми в дошкільному навчальному закладі, а згодом і у школі. Адже дитина з захопленням буде чекати на відому їй гру, а навчальний матеріал, поданий через комп'ютер, не зможе засвоїти. Рухливі ігри та спорт таких дітей теж мало цікавлять. Отже, ми розуміємо важливу взаємодію педагога з батьками дітей, в яких вдома є комп'ютер.

Інформатизація дозволяє розмежувати навчальну інформацію, доцільно спрямувати діяльність педагогів і дітей, що дає змогу застосовувати нові форми роботи, кращий педагогічний досвід. Інформатизація педагогічного процесу є комплексом задач, які збагачують систему інформаційними засобами, технологіями і продукцією.

Комп'ютер став незамінним засобом і інструментом, за допомогою якого навчання може стати більш цікавим, швидким і простим, а знання – більш глибокими. Взаємодія дитини віком 5-7 років з комп'ютером здійснюється переважно самостійно, та найбільш доцільним є використання комп'ютера в навчальній діяльності дитини педагогом.

Список використаних джерел

1. Волкова В.П. Педагогіка: Посібник для студентів вищих навчальних закладів / В. П. Волкова. – К. : Видавничий центр "Академія", 2001. – 536 с.
2. Гуржій А. М. Засоби навчання / А. М. Гуржій, О. Ю. Жук, В. П. Волковський: Навчальний посібник. – К. : ІЗМН, 1997. – 208 с.
3. Кореганова О. І. Комп'ютер у дошкільному закладі / О. І. Кореганова. *Комп'ютер у школі та сім'ї* – 2000, №3 – С. 40.
4. Коротков А.М. Компьютерное образование с позиций системно-деятельностного подхода // Педагогика. – 2004. – №2. – С. 8-10.
5. Лаврентьева Г. Комп'ютерно-ігровий комплекс / Г. Лаврентьева // *Довибравсь виховання*. – 2003. – №1, С. 10-12.
6. Повіманська Т. І. Дошкільна педагогіка / Т. І. Повіманська – К. : Академіка, 2004. – 356 с.
7. Ривкінд Й. Я. Комп'ютери у школі / Й. Я. Ривкінд, Є. Д. Маргуліс. – К. : Рад. школа, 1991. – 191 с.
8. Тесленко О.О. Напрями комп'ютеризації шкільної освіти / О.О. Тесленко // *Методика викладання математики і фізики*. – 1988. – Вип.5. – С. 72-77.
9. Тур С. Н. Первые шаги в мире информатики / С. Н. Тур, Т. Н. Бокуньва. – СПб. : БХВ-Петербург, 2002. – 544 с.

The article is devoted to the research of the problem of a 5-7 year old child and the computer cooperation. The questions of the use of a personal computer are examined in preschool educational establishments, at the lessons at primary school and at home.

Key words: computer, preschool educational establishments, computer-playing complex, senior preschooler age, informative society, computer programs.

УДК 504:37.03;18:37.01;37.0118.556

Рудковська І.В.

СУЧАСНІ МОДЕЛІ ІНТЕНСИФІКАЦІ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ В ШКОЛАХ НІМЕЧЧИНИ

Автором статті розглядаються деякі моделі з інтенсифікації екологічної освіти та виховання в окремих федеральних землях Німеччини та їх впровадження в різних типах шкіл. Особлива увага приділяється роботі шкільних громад з муніципальними органами та вищими навчальними закладами при розробці планових та оформлювальних проєктів з екологічних тем.

Ключові слова: екологічне виховання, інтенсифікація екологічної освіти, впровадження, проєктна робота, позашкільні організації

Державна екологічна політика в Німеччині за останні десятиліття значно вплинула на розвиток шкільної екологічної освіти в країні. У зв'язку з цим екологічне освіта підростаючого покоління стала однією з головних задач німецької школи. Розглядається, за словами Р.Лоба, як перший необхідний крок в німецькій реконструкції всієї системи освіти, її адаптації до змінних умов нового століття.

© Рудковська І.В., 2011